

GENETYCZNE PODŁOŻE ALKOHOLEWEGO ZESPOŁU ABSTYNYNCYJNEGO

Jerzy Samochowiec¹, Anna Hajduk²

¹Katedra i Klinika Psychiatrii Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie

²Medyczne Studium Zawodowe nr 2 w Szczecinie

GENETICS OF ALCOHOL WITHDRAWAL

ABSTRACT – Alcohol withdrawal is a clinically and etiologically heterogeneous syndrome, caused by a complex interaction of environmental (e.g. amount of ethanol) and genetic factors. Multiple genes are considered to be involved in various components of the syndrome, each of them contributing only modestly to withdrawal vulnerability. Association studies, using candidate genes of the dopamine, serotonin, gabaergic and opioid systems are reviewed, and methodological limitations are discussed.

Key words: alcoholism, dopamine, GABA, genetics, opioids, serotonin, withdrawal.

WSTĘP

Alkoholizm jest zespołem klinicznie i etiologicznie różnorodnym, wywoływanym przez złożone wzajemne oddziaływanie czynników genetycznych i środowiskowych (20). Doświadczenia na zwierzętach wskazują, że elementy zespołu uzależnienia alkoholowego /ZZA/ np. preferencja alkoholu, wrażliwość, tolerancja lub abstynencja, mogą być podzielone na składowe genetyczne i behawioralne (6). Jednak możemy również przypuszczać, że różnorodne geny są zaangażowane w neurobiologiczne cechy. Podstawową trudnością w przypadku badania takich złożonych cech, jak uzależnienie od alkoholu lub zespołu abstynencyjnego /AZA/ jest ustalenie genotypowo-fenotypowej zależności, której nie można przypisać pojedynczemu genowi (17). Analiza danych zebranych wśród rodzin alkoholików podczas wielokierunkowych badań rodzinnych wskazuje, że alkoholizm jest wyróżniany na podstawie profilu objawów i ich głębokości (obliczanej różnymi skalami) oraz licznymi powikłaniami (4).

Zgodnie z kryteriami ICD-10 i skalami oszacowania nasilenia objawów alkoholowego zespołu abstynencyjnego (47), wyznaczanego przez liczbę i intensywność objawów, które wraz ze wzrostem głębokości powikłań choroby alkoholowej, mogą występować zespoły: bez komplikacji lub w postaci powikłań wegetatywnych bądź w postaci zaburzenia świadomości jako majaczenie lub alkoholowych napadów drgawkowych. Zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu neuroprzekaznictwa uważane są